

SKATTEETATEN
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
21/00787-3

Dato
24.03.2021

Høringsuttalelse - Forslag om utlevering av opplysninger fra a-meldingen til NAV

1. Innledning

Vi viser til Skatteetatens høringsbrev 10. februar 2021. Høringen gjelder forslag til endring i skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1 om skattemyndighetenes adgang til å utlevere taushetsbelagte opplysninger til andre offentlige myndigheter.

Den foreslåtte endringen gjelder konkret at det inntas en bestemmelse i skatteforvaltningsforskriften § 3-3-1 andre ledd (bokstav o.) som fastslår at reglene om taushetsplikt i skatteforvaltningsloven kapittel 3 ikke er til hinder for utlevering av opplysninger «*til bruk for mottagerorganets deling av egne opplysninger i arbeidet med pensjonsordninger etter innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven eller tjenestepensjonsloven*».

Formålet er å legge til rette for at Skatteetaten kan utlevere opplysninger fra a-meldingen om arbeidsgivers pensjonsinnretning til NAV på en enkel/automatisert måte. Dette vil føre til en betydelig effektivisering av NAVs kontroll med at opplysninger fra Aa-registeret utleveres til korrekt pensjonsinnretning, i forbindelse med søknader etter Aa-registerforskriften § 10 bokstav c. Videre vil forslaget forenkle rapporteringsplikten for arbeidsgivere.

2. Datatilsynets merknader

Datatilsynet støtter forslaget. Vi forstår behovet for å effektivisere NAVs kontrolloppgave, og ser positivt på intensjonen om å styrke informasjonssikkerheten i NAVs systemer. Videre bidrar forslaget til tydeliggjøring av og styrket forutsigbarhet i reglene om skatteforvaltningens taushetsplikt.

Vi har likevel to merknader til forslaget. Disse angår ikke forslagets materielle innhold, men knytter seg til det vi oppfatter som uklarheter (eller misforståelser) rundt personvernreglene fra Skatteetatens side.

For det første, oppfatter vi at Skatteetaten legger til grunn at opplysninger om arbeidsgivers pensjonsinnretning ikke utgjør «*personopplysninger*» etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 i den aktuelle sammenhengen – og følgelig at forordningen (med tilhørende regelverk) ikke kommer til anvendelse, jf. artikkel 2 nr. 1. Vi baserer denne oppfatningen på at Skatteetaten i femte avsnitt på side 3 i høringsnotatet skriver: «*innhenting av avtalepart er ikke behandling av personopplysninger alene (...)*».

Datatilsynet er ikke enig i denne lovforståelsen. Det er viktig at Skatteetaten og NAV, i sitt videre arbeid med utleverings-/kontrollordningen, anerkjenner (eller tydeliggjør) at utleveringen innebærer behandling av personopplysninger, og at personvernregelverket gjelder for denne behandlingen. Det betyr for eksempel at det må etableres rutiner som gjør det mulig å etterleve de registrertes rettigheter på området.

For det andre, stiller vi spørsmål ved Skatteetatens omtale av NAVs behandlingsgrunnlag. Skatteetaten skriver i femte avsnitt på side 3 i høringsnotatet at «*Nav sitt behandlingsgrunnlag fremkommer ikke direkte av loven eller forskriften, men av behovet for å sikre at opplysninger fra Aa-registeret ikke utleveres til uvedkommende*».

Det er svært viktig å ha et bevisst forhold til personvernforordningens regler om behandlingsgrunnlag. Vi oppfatter Skatteetaten som uklare på dette punktet.

I punkt 3 og 4 utdyper vi merknadene våre. I punkt 5 har vi samlet enkelte andre kommentarer til forslaget.

3. Personopplysningsbegrepet

Personopplysningsloven og personvernforordningen gjelder ved «*helt eller delvis automatisert behandling av personopplysninger og på ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register*», jf. artikkel 2 nr. 1 i forordningen, smh. lovens § 2. Utgangspunktet er altså at reglene får anvendelse på enhver informasjonsmengde som behandles slik at det er mulig å gjenfinne personopplysninger.

Det er derfor viktig at behandlingsansvarlige har kontroll på hvilke deler av informasjonen de forvalter som utgjør personopplysninger i lovens forstand. Som nevnt, mener vi at opplysninger om arbeidsgivers pensjonsinnretning, i sammenhengen det her er snakk om, utgjør personopplysninger.

Personopplysninger er definert på følgende måte i forordningens artikkel 4 nr. 1: «*enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person*».

Definisjonen inneholder fire hovedbestanddeler – «*enhver opplysning*», «*om*», «*identifisert eller identifiserbar*» og «*fysisk person*».

Vi forstår at det kan virke lite intuitivt at informasjon om hvilken pensjonsinnretning arbeidsgiver har avtale med handler «*om*» en fysisk person (den enkelte arbeidstaker).

Tilknytningskriteriet «*om*» oppfylles ved at opplysningen kan knyttes til en fysisk person enten gjennom innhold, formål eller resultat.¹ Datatilsynet mener at informasjon om arbeidsgivers pensjonsinnretning knytter seg til den enkelte arbeidstaker gjennom utleveringens formål.²

Artikkel 29-gruppen, EUs tidligere rådgivningsorgan i personvernspørsmål, har uttalt følgende om formålstilknytning³:

«Also a "purpose" element can be responsible for the fact that information "relates" to a certain person. That "purpose" element can be considered to exist when the data are used or are likely to be used, taking into account all the circumstances surrounding the precise case, with the purpose to evaluate, treat in a certain way or influence the status or behaviour of an individual.»

Formålet med utleveringen fra Skatteetaten til NAV, er at NAV skal settes i stand til å verifisere at en pensjonsinnretning som søker om tilgang til opplysninger i Aa-registeret, jf. Aa-registerforskriften § 10 bokstav c), er den samme som arbeidsgiver har avtale med. Dersom pensjonsinnretningen verifiseres, vil den få tilgang til Aa-registeropplysninger om den ansatte. Ved dette er behandlingens formål å *behandle den ansatte på en bestemt måte*. Derfor utgjør opplysningen en «*personopplysning*» i forordningens og lovens forstand.

Konsekvensen av dette er at personvernregelverket får anvendelse på behandlingen. Dette må tas høyde for ved utformingen av utleverings-/kontrollmekanismene. Blant annet innebærer det at NAV ikke kan lagre opplysningene lenger enn det som er nødvendig for formålet, jf. personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav e), og det må legges til rette for etterlevelse av de registrertes rettigheter, herunder retten til informasjon etter artikkel 14.

4. Behandlingsgrunnlag

Et grunnvilkår for å kunne behandle personopplysninger er at det foreligger et gyldig behandlingsgrunnlag. Hva som anses som gyldige behandlingsgrunnlag er uttømmende regulert i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav a til f.

Forslaget er en konstatering av at reglene om taushetsplikt i skatteforvaltningsloven ikke er i strid med behandlingen. Dette utgjør ikke et behandlingsgrunnlag. Skatteetaten og NAV må forankre behandlingen i et av alternativene i artikkel 6 nr. 1 bokstav a til f.

¹ *Opinion 4/2007 on the concept of personal data* (WP 136), side 10.

² Det kan også argumenteres for at opplysningen knytter seg til fysiske personer gjennom *innhold*, ved at den indikerer hvem som forvalter pensjonen til den ansatte.

³ *Opinion 4/2007 on the concept of personal data* (WP 136), side 10.

Som nevnt, oppfatter vi Skatteetaten som uklare med hensyn til hvilke(t) behandlingsgrunnlag som er lagt til grunn for utleveringen.

Vi nevner for ordens skyld at artikkel 6 nr. 1 bokstav f) ikke er et egnet behandlingsgrunnlag. Det følger av at bestemmelsen ikke får anvendelse på behandling som offentlige myndigheter utfører som ledd i utførelsen av sine oppgaver, jf. artikkel 6 nr. 1 andre ledd.

I den grad utleveringen anses som nødvendig for å utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt, vil behandlingen derimot ha grunnlag i artikkel 6 nr. 1 bokstav e). Datatilsynet tar ikke stilling til dette her, men påpeker viktigheten av at Skatteetaten og NAV tydeliggjør og tar stilling til behandlingsgrunnlaget.

5. Annet

Vi stiller spørsmål ved om ordlyden «*deling*» bør erstattes med et uttrykk som peker direkte mot formålet om å hindre feilutleveringer. Videre stiller vi spørsmål ved hvordan utleverings-/kontrollmekanismen skal tilpasses egen pensjonskonto-ordningen som trådte i kraft 1. januar 2021.

* * *

Vi stiller oss til rådighet dersom dere ønsker utfyllende informasjon eller har spørsmål til vårt høringssvar. Dere kan i så fall ta kontakt med juridisk rådgiver Ingrid H. Espolin Johnson på telefon 940 02 939.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Ingrid Helene Espolin Johnson
juridisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer